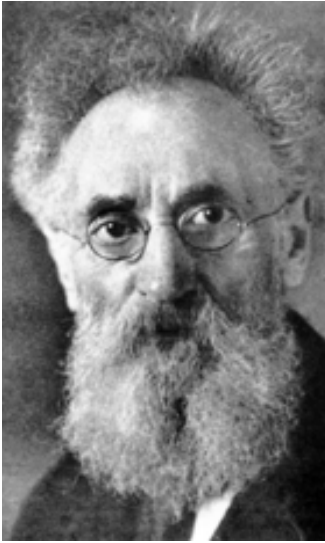

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Monismi ja dualismi ovat yrityksiä ratkaista maailman perusluonnetta koskeva kysymys.
  - a) Selitä, mitä metafysiikassa monismilla ja dualismilla tarkoitetaan,
  - b) kerro, mitä monismin muotoja on olemassa, kuvaile niitä ja
  - c) mainitse monisteja ja monistisia koulukuntia.

2. Pohdi yksilön ja yhteisön suhdetta filosofisena kysymyksenä.

3. Kuvaa normatiivisen etiikan, metaetiikan ja soveltavan etiikan suhdetta. Voit halutessasi piirtää käsittekartan ja selittää sen.

4. Pasiin perheenjäsen sairastuu vaikeasti ja pitkäaikaisesti. Jotta sairas ei joutuisi laitoshoitoon, Pasi päättää hoitaa häntä kotona. Tämä haittaa Pasiin kouluttautumista ja ystävyyssuhteita eli vaikuttaa huomattavasti hänen tulevaisuuteensa.
  - a) Onko Pasilla velvollisuus hoitaa perheenjäsentään? Perustele vastauksesi.
  - b) Onko sairaalla moraalinen oikeus vaatia, että Pasi hoitaa häntä? Perustele vastauksesi.

5. Kuvaa empiirisen tieteen tutkimusmenetelmää:
  - a) miten sitä käytetään luonnontieteissä,
  - b) soveltuuko se yhteiskuntatieteelliseen tutkimukseen,
  - c) mikä on sen suhde matematiikkaan.

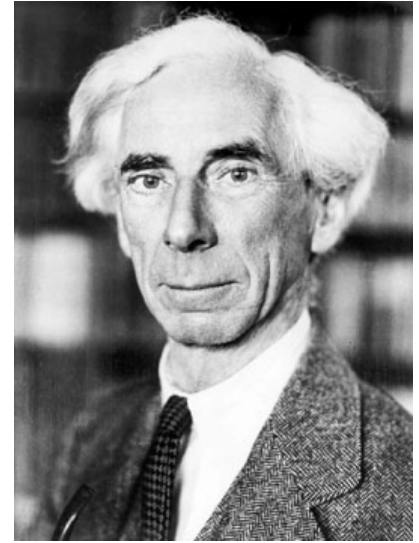
6. Filosofia voidaan määritellä monella eri tavalla.
- Valitse yksi alla olevista määritelmistä ja selitä sen sisältöä.
  - Vertaa kahta määritelmää keskenään.
  - Kerro perustellen, mikä määritelmistä on osuvin.

Wilhelm Jerusalem 1854–1923

Friedrich Nietzsche 1844–1900

Bertrand Russell 1872–1970

Filosofian ideana on aloittaa jostain niin yksinkertaisesta, ettei sen sanominen tunnu tarpeelliselta, ja lopettaa johonkin niin paradoksaaliseen, ettei kukaan usko sitä.

Bertrand Russell

Kenenkään ei nuorena pitäisi viivytellä filosofian opinnoissaan, eikä kukaan saisi vanhana väsyä opintoihinsa. Koskaan ei ole liian aikaista eikä liian myöhäistä turvata sielunsa terveys.

Epikuros

Filosofia on tieteen kielen looginen syntaksi.

Rudolf Carnap

Filosofiset käsitteet ovat fragmentaarisia kokonaisuuksia, jotka eivät lomitu toisiinsa, sillä niiden rajat eivät käy yksiin. Ne syntyvät pikemminkin noppaa heittämällä kuin muodostavat palapelin. Silti ne resonoivat toisiinsa, ja ne luova filosofia on aina väkevä Kokonaisuus, joka ei ole fragmentaarinen vaikka pysyykin avoimena – rajaton Kaikkeus, Omnitudo, joka sisältää ne kaikki yhdellä ja samalla tasolla. Se on pöytä, tasanko, maljakko.

Gilles Deleuze ja Félix Guattari

Filosofia on ajatustyötä, johon ryhdytään aikomuksessa yhdistää arkielämän kokemukset ja tieteellisen tutkimuksen tulokset yhtenäiseksi ja ristiriidattomaksi maailmankatsomukseksi, joka saattaa tyydyttää sekä järjen tarpeet että tunteen vaatimukset.

Wilhelm Jerusalem

Voimme ehkä sanoa, että filosofia on tutkimusta, jonka kohteena ovat yleisten asioiden väliset yhteydet, kun taas erityistieteiden kohteena ovat erityiset reaaliasiat ja niiden väliset yhteydet. Filosofian erottaa erityistieteistä lähinnä sen yleisyys, ei se, että filosofian teesit olisivat apriorisia ja transsendentaalisia ja erityistieteiden aposteriorisia.

Raimo Tuomela

Filosofian voidaan sanoa koostuvan kolmenlaisesta aktiviteetista: terveeseen järjen mukaisen vastauksen näkeminen, ongelmaan niin syvälle kaivautuminen, että terveeseen järjen mukainen vastaus on sietämätön, ja tästä tilanteesta takaisin terveeseen järjen mukaiseen vastaukseen pääseminen.

Wittgenstein

Filosofia on tieteenala, jolla harjoitetaan käsitteellistä tutkimusta, käytetään rationaalisia perusteluja, yritetään antaa syvempi selitys puutteellisesti ymmärretyille asioille vetoamalla ilmiöiden taustalla oleviin periaatteisiin ja pyritään siten systematisointiin ja yleisyyteen.

Leila Haaparanta ja Ilkka Niiniluoto

Minulle on vähitellen selvinnyt, mitä jokainen suuri filosofia on tähän asti ollut: nimittäin tekijänsä itsetunnustus ja eräs laji tahtomatta ja huomaamatta syntyneitä mémoires; samaten, että moraaliset (tai epämoraaliset) tarkoitukset ovat olleet jokaisessa filosofiassa se elämäni, josta kulloinkin on koko kasvi kasvanut.

Friedrich Nietzsche

Filosofia on mahdollisten maailmojen käsitteellistä tutkimusta.

von Gunzhausenin mukaan

7. Terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden uhatessa väitetään usein, että poliisin valtuuksia lisäämällä lisääntyy myös kansalaisten turvallisuus. Pohdi poliisin valtuuksien lisäämistä yhteiskuntafilosofisena ongelmana.
8. Äänioikeuden mielivaltainen rajoittaminen poliittisissa vaaleissa on demokratian periaatteiden vastaista. Määrittele demokratia ja pohdi sen yhteiskuntafilosofisia perusteluja.
- +9. Tehtävän 6 määritelmistä muodostuu monipuolinen kuva filosofian alasta, ongelmista, menetelmistä ja päämääristä. Erittele filosofian kokonaiskuvaa määritelmien ja oman tietosi perusteella.
- +10. Kuvaa DNA-tutkimukseen ja sen soveltamiseen liittyviä filosofisen etiikan ongelmia. Esittele mahdollisia ratkaisuja. Käytä filosofisessa pohdinnassa hyväksesi eri tieteenalojen tietojasi.